

A. A. Divay daha önce bozkırda bulduğu ALPAMIŞ ı 1901 yılında basım yolu ile dünyaya bağışlamış idi. Aşağıda ayrıntıları verilen kitapta [A L P A M Y S H Central Asian Identity under Russian Rule (1989)] bu Divay yayınının tıpkıbasımı ve ilk İngilizce çevirisi yayınlanmıştır. Bu kitaba 1989 yılında yüksek üretim gideri nedeni ile alı namayan Latin harfli ALPAMIŞ, şimdi okuyuculara sunulmaktadır. Konu ve destan üzerine değişik yorumlar ve kaynaklar ı, basılmış kitap içinde yer alıyor.

A L P A M Y S H Central Asian Identity under Russian Rule (1989)
http://vlib.iue.it/carrie/texts/carrie_books/paksoy-7/

bulunumundan bilgisayar yolu ile de okunabilir.

H. B. PAKSOY

A L P A M Y S H Central Asian Identity under Russian Rule

**Association for the Advancement of Central Asian Research
Monograph Series
Hartford, Connecticut**

First AACAR Edition, 1989

ALPAMYSH: Central Asian Identity under Russian Rule

COPYRIGHT 1979, 1989 by H. B. PAKSOY All Rights Reserved

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

Paksoy, H. B., 1948- ALPAMYSH: central Asian identity under Russian rule. (Association for the Advancement of Central Asian Research monograph series) Includes bibliographical references (p.) Includes index. 1. Soviet Central Asia--History--Sources. 2. Alpamiş. 3. Epic Literature, Turkic. 4. Soviet Central Asia--Politics and Government. I. Title. II. Series. DK847.P35 1989 958.4 89-81416 ISBN: 0-9621379-9-5 ISBN: 0-9621379-0-1 (pbk.)

ALPAMI Ş

1. Burungu ötken zamanda, Cidalı Baysun deygän yerda,
2. ötken Alpamiş Batırının tarifi hikayatı abyatıdır.

3. Burungu ötken zamanda, Cidalı Baysun elinde Baybörü, Baysarı
4. iki tenkalmen Bay idi. Dört tulgu may idi. Baylığın munı yok
5. bir ferzandning derdinin. (Baybörü:) Eşiktan tözgo karar günü yok, Baysarı Bay.
6. Bay birbiriga aytadı: Ey Baybörü, bol dünyadan bi ferzend öter bolduk.
7. Hakdan bolsa inayet, peygamberden şafaat, pirlardan bolsa keramet. Yalgız
8. zürriyet deyib hakdan tilek edelik. Bol söz bir birina makul geldi. Evliya
9. koymay tünadi , Hakdan tilek etti. Yiğlab yürügenide, iki Bay vade
10. etdi. Alla Taala bizlarga ferzand verse, birimize oğul birimize kız verse,
11. san mening kızimgı alarmıding, arı al dedim dedi. Mening oğlum bolsa,
12. sening kızing bolsa men sana kızımdı verür idim deyib akladı, vade
13. kıldı. Kızı bolmay turganında iki Bay kuda boldu.
14. Alla Taala rahim edib, tileğın kabul etdi. Şol vakitlar bolganında,
15. aradan köp gün ötdü. Ellerine kaytu talabın etdi. Selamet
16. ellerine geldi. Baybörü Bayning alğanına Can Talas Baybiçedir
17. idi. Baysarı Bayding alğanına Altun saç Baybiçe idi.
18. alganlarına yakınlık etdi. Göz yaşı kabul boldu. Boyna hamile bütdü.
19. Tokuz ay on bir gün köterdi. Kabir tapsa kan Bayda, boyurgansa
20. tün fayda. Kende ki tuman orlasa gözü yeride görmede. Eid günü
21. manıng boldu Baybörü Bayding alganı bir oğul bir kız doğurdu. Baysarı
22. Bayning alganı bir kız toğurdu. Katta Bayram toy birdi. Toksannan be
23. soydurub, dört koldan ocak kazdırdı. Altın kabak attırdı. Dan

24. biröv caylab çaptırdı, pehlivan ceket tutturdu. Otuz gün oyun
25. kırk gün toyun etdi. Uyun içinde altun beşik salub, iki Bay
26. ferzandların alub geldi. Hoca mollanın aldıklarına alub gelib koydu.
27. Allahın yahşi bendesi sizlar ferzandlarımın adın koyung, fatiha bering.
28. Köp Baylar inam birdi. Sarfaylar şol vakitlarında birov o bolsun,
29. bir o bol bolsun dedi. Baylarning gönlüne makul gelmedi.
30. Kıbla tarafına karasa, ba şı nda kulahının neyinde ceğde üstünde
31. melle hoca mollalar gördü. Özlari bir yahşi bende, yedi kalender peyda
32. boldu. Hoca mollalar aytadı: Ey Baybörü Bay, göz yaşın kabul
33. bolgan iken, gaibden bahtlı kalender geldi. Şular ferzandleringing
34. adın koysun. Şular ne dese, hem bizlar amin deyib kul köter eli dedi.
35. Toy hanadan, toy ulusun birdi. Yedi kalenderler ortağa çağırıb,
36. alub gaibden gelgen bende, sizler şol ferzandlerning adın koyung dedi.
37. Kalendarlar yahşi dedi. Baybörü Bayding yalgaz oğlunun adına
38. merd Alpamişs bolsun dedi. Kızning adına Karlıgaç (Kırlangıç) bolsun, Baysarı
39. Bayning kızining adına Gülbarçın bolsun dedi. Gülbarçın Alpamişga
40. çift bolsun dedi. Alpamişni yeti kalender aldığa alıb özünün
41. arkasına pençe urub, yalnız oğlum sen dedi. Yedi piring men dedi.
42. Tar yolda taykak kişide, başınyga iş tüşgan yerde, yedi kamil pirim
43. deyib yad etseng, Alla Taala yardım birsa, kollamak bizga şart diygan.
44. Gaib eren kırk çilten iken gözden gaib boldu. Katta Bayram toy

45. tarkab gitti. Aradan yedi yıl ötdü. Birgünü oturub iki Bay kengeş
46. etdi. Oğul der ki oğul birdi, kız der ki kız birdi, ikimiz kuda
47. bolduk. Karılık karşı gelganında, yiğitlik yelip ötganıda, elde katta
48. Bayram toylar bar. Karakasga at binseng, at kuyruğun sart tüysan,
49. kartayganda kök börü oğlakğa düşen kalay bolar iken düştü.
50. Bedevining saylab binib kök börü oğlakğa tüsdü. Baysarı Bay
51. oğlakkı aldi da kaçdı. Baybörü Bay izinan kovub yetdi. Oğlakning
52. sırağınan üstab cıbirdı. Baysarı Bay cibermedi. Yekevu şu yerde
53. zıtlaşıp, itişib birbirine kamçı salub, kuralaman icinde Baybörü
54. Bay uruğundan köp idi. Baysarı Bayın uruğu az idi.
55. Kökbörü oğlakna talaşib şeytan iyesi boldu. Baysarı Bay
56. togan kudası Bayböridan köp körülük, köp zorluk gördü *
57. Kalsa çıksa can * diygan kudasıynan gönglü kaldı. Mening bi
58. ferzand ayganlığımı başıma geltürdü. Kim koyunluk sebebinan Baysarı
59. şaşıp merekeden uyuna kaytdı. Bağrının suyuga çerke berib yeti
60. gün yeti tün dalağa çıkmayı hafa bulub yatdı. Yatıb oyalanıb
61. mening kıyamatlıg kudam idi, Baybörü mening korluğun, zorluğun
62. görüb yürgenca yana bir yurtlarına başımını alub keteyim. Er
63. yiğit kudasının korluğuna cıdamay bir yurtlarga gitayın. Baybörü Bayga
64. kızımdı birmayın. Bir salum tuzumdu hem birmayın. Bol yalgancı dünyada
65. Baybörü Baydının serem yüzün görmeyim deyib, altıaycılık kırk günçilik

66. yolga, Tayşa Hanıng iline, toksan narga can artub, Tayşa Kalmakdıng
67. iline göçdü. Ak Bulak deygan bolakdıng başına çıkdı. Tuni manan
68. yolda sehering fayz vaktında toksan narga kaytadan can artdı.
69. Gül Barçın cannı altun kebeceğe salub kara nardıng üstünde,
70. Altun Saç adlı alganı bir söz dedi: * Hava cavsun, aydın
71. günlar sel bolsun * yıldan yılga bol devletinin mal bolsun *
72. seher vaktinde toksan narga yük artıb * Gül Barçınıng atası,
73. sizga yol bolsun * ayıl tartdıq dan bedeving beline * kulak
74. saldıq men Moğolunung tiline * seher vaktında toksan narga yük salub *
75. men baraman kanday şahınıng iline. Cuvab Baysarı Bay: mang yığlayıngda
76. kılğandı kalem kaş * korluk menan ötmey diygen içgen aş *
77. korgan korlugumnu beyan eyleyim * (Baysarı:) Kemlik tartıb yığla birma
78. Altun Saç * on törtünde bülend toğan ay idin * bu dünyada
79. dört tulukga say idin * azdan devran sürgan baytak elimde *
80. bol yurtlarda iki tengles Bay idik * ontörtünde bülend toğan
81. ay boldu * bol dünyada dört tulugum say boldu * azdan daveran
82. sürgan baytak ilimde * at çabdırgan günde bayram toy boldu *
83. deli gönlüm taşgan men * bedevge kamçı baskan men * esirde alğın
84. dalada * ulağni alıb kaçgan men * maksadga kimler yetgendi * bir
85. zürriyet kadiri bizga ötgandı * kıyametlik kudam idi Bayborı *
86. kiynimden kovub tiykandı * kıyametlik kudeman * başıma kamçı

87. tiggendi * aldımnda ağam yoğ ikan, kıynımda inim yoku ikan * bir
88. ferzanding kemiynan * kiyamatlik kudamdan basima kamsi tiggendi *
89. tartdım ayıl nardınng beline * alti ayçılık kırk güncılık yol
90. yurub * men barurman Tayşa Kalmak iline * at kuyruğun tüyerim *
91. armansız davran sürerim * yalguz kızım Barçını * din bilmagan Kalmakka *
92. saylab yürub beririm. * Cevab Altun Saç: Men yiğlaymın gözde yaşım *
93. göl bolub * artım yabkan kara saçım gül bolub * olday görkan
94. yalgız kızım Gülbarçın * azdım devran süralmadı kız bolub * doksan
95. kirme bağının gülü Şolmayma * arlı yiğit namus belan ölmeyme *
96. ağayın men kim uruşmas talaşmas * abiruy varda elge kaytsak bolmayma *
97. salmas kadir mevlam başka yarlıknı * kalar din bilmesler fiili tarlıknı *
98. ağayın min kim uruşmas talaşmas * kayt kıl rahmat imdi abruy
99. barlıkda * naz bedavning minnatıdendur tirliği * zayi bolur ömrümün
100. şirliği * kel kaytalık emdi ebruy barlıkda * yaman bolur din
101. bilmesinin korlugu * İmdi şol kitgannan göçüb gitdi. Altı
102. aycılık kırk güncülük yol yürüyüp, sağı selamet Tayşa Hanıng
103. iline barıb tüşdü. (Tayşa) Kenkine konuş birdi. Çarvağa çay birdi. Tayşa
104. Kalmakdın ilinde fıkarı bolub, zekatın berib, yüre birdi. Kiması
105. şul boldu. Kurumsak atandı. Alkıssa aradan yedi yıl ötdü. Munda
106. ketkanda Gülbarçın yedi yaşında idi. Yedi yıl ötdü, yaşı ondörde
107. yetdi * Ol ayındaki haberdi kimnen işitdin * Tayşa Kalmakdan

108. işitting * Yurt eğesi Tayşa Hanning kulağına yetdi. Altmış iki
109. alemdarlar, otuz iki mühurdarlar hemesi işitdi. Barçının tarifini
110. Tayşa Hanga aytd. Aynalayın kayınayım. Bayağı kelgen Baysarı diygan
111. fikiraning diygen bir kızı bar iken, sizga layık ikan didi. Padişah (Tayşa) makul
112. gördü. Şol Bay bizga kızın birmas migan, bizdi kuyov dimas mikan?
113. Onda aytadı: Sizden artuk kimga biredi? Taksir dedi. Bar onday
114. bolsa aytırıb geling dedi. Şol vakitlerinde Karacan deygan Kalmak,
115. özü bahadur, özü pehlivan bol hem bir kalaning hakimi idi. *
116. (Karacan:) Hanıning işi el menan * Padişah zorluk kılman, ne işi bar kız menan *
117. Nasib bolsa Barçın Can * devran sürer biz manan * Karacan aytadı:
118. Men alamın; Tayşa Han aytdı: Men alamın.
119. Şol vakitlarda vazir-i azamlar menan kengeşde köpde Hızır, mingde veli bar.
120. (kengeşteki vezirler:) Padişaga aytadı: Ey Taksir, aytıb irişip turganca, siz Padişasız. Yübering tokuz
121. yavşu, Karacan yübersün tokuz yavşu, kaysınızga birse ikbaliniz dedi. Bol
122. söz Padişaga makul geldi. Aman sözdüng kızığı yakın geldi. Padişah sayladı
123. tokuz yavşunu, Karacan sayladı tokuz yavşunu. Padişam teklif etdi on
124. sekiz yavşuga: Baysarı Bayding kızng Padişam dise manga bersin; Batır dise
125. Karacanga bersin. İhtiyarı Baysarıda. Padişamda zorluk bolmaydı,
126. ne etse özü bilsin. Onsekiz Kalmak bedevge bindi. Baysarı Baydın

127. ordasına yürüş kıldı. Padişanın yahşi veziri tokuz yavşının
128. başı idi. Kökaman Kaska dır idi. Baysarı Bay tikkan ak
129. ordaga geldi * Bedevning tavidan eşkali * turmagın bizden yaşkanıb *
130. Bol uyda bende barmıyan * biz manan haberlaşkalı * Bedev sürigan
131. kıyataş * Akdi gözden kanlı yaş * ak uyda bende bar bolsang *
132. çık ta uydan habarlaş * Baysarı maydanga çıkdı. Padişahdan gelgan
133. adam ekenliğini bilib, Baysarı Baydıng renggi uçdu. Yol bolsun
134. didi. Şol vakitleride Kökaman Kaska aytdı: * Lal-i mercanlı sedefli *
135. düşmanga birdik edebi * Arada yavşu yürümeklik, kethüdalardan
136. sebebdi * dünya fani yalgandı * kimlarga vefa kalgandı * arada yavşı
137. yürümeklik * bizlerden emes Baysarı * kethüdalardan
138. kalgandı * karagan nayza tuğ baylab * kıyıp Bayga gelganman *
139. ak körövge göz oynab * selamlığa gelgenman * yeki müslüman
140. balasın evlenmekke geleman * evleştirmek elçiden * cavlaşdırmak
141. cavşidan * Kuşlarını salgan avcı men * sizde kız bar bizda oğul *
142. kızına gelgan cavşı men * yalın bedevning öresin * Konguratdan
143. çıkkan töresin * Tayşadan gelgan tokuzmuz * Karacanman tokuzmuz *
144. Padişah desang Tayşaga * Batır desang Karacanga * ihtiyarında
145. Baysarı * Baröningdi beresin * sözünü kaday korasın *
146. Baysarının gitdi medeti * belinden taydı davlatı *
147. kaytıb ordağa girdi Barçın yalguz olday görgan kızına karab:

148. Gevherim sensin mening karağım sen bolmasang kim bolar? Haldan
149. sorağın Tayşa Handan sizga yavşı gelibdi. Karacannan ikevu
150. talaş bolubdu kaysısına kalab göngül birasın? Aynalay korgan çırağım.
151. Şol vakitlarda Barçın can turub söyleydi * aklım boldu bol
152. meydanda imdi lal * Kalmakdın ikiside televi dünya mal * Yığlay
153. birma ata gönlüm bözüldü * hak yayında karar büter atacan * işbu
154. demnen öz demangını dem deme * adam görsang sen özünden kem deme *
155. yığlay buyurman ata gönlüm bözüldü * Barçın canın bar da ata gam yeme *
156. ayna manan ak yüzümnü göreyim * hakdıng salgan süresine göreyin *
157. yığlay birma ata, şükür kılayın * şol Kalmakka barıb cevap bereyim *
158. yıldan yılga talday boyum uzadı * yarıng derti vay bahtımı kesedi *
159. binip bedev her meydandan yılmayma * savaş günü at kuyruğın
160. örmayma * kabul kılıb berding Kungrat sultanına * aman bolsa
161. on dört yaşda kelmeyme * bolmay savaş at kuyruğın öresin *
162. men bilemen ata, kaygır töresin * erten menin mal eğesi kelgende *
163. canım ata senib cevap beresin. * Habar Altun Saç taki: * Seher
164. vakti sarı atan yük artdırdıng * din bilmagan Kalmaklarga
165. çatdurdun * göçübte deyüb zar yığladım elimde * munda kelib kanca
166. dünya arttırdıng. * Cevab Barçınıng, saçrab orundan turdu
167. kınay belini burdu, köyüktey boynun burdu, Barçın dilber iki

168. kulun alga koşorub, Tayşa Handan gelgen yavşığa karab, söz
169. söyleb turgan şekli: * Men yığladım sizni görüb zar zar *
170. köp yığlayman aşım nekir kemlik bar * erem deyip kelgen Barçın canın men idim *
171. kulak salsan men gönlümden arzi bar * Padişahdan kelgen cavşılar *
172. mening aytkan bol sözüm * Tayşa Hanga aytub bar * çalın bedevning
173. öredi * yığitten pohta töradi * Tayşa Han diygan ol bolsa *
174. Barçın diygan men idim * bizler bir işsiz gelgan misafir * bizga altı
175. ay mühlet biradı * aradan altı ay ötkence * arığı *
176. semiz bolsa tabdasın * ak süngüsünü sablasın * zerli tonum giyemin *
177. muhtaç men işim ciyamın * kırk güncülük Bayrakka * munглу bolgan
178. Barçın men * Bayrakka başım koyamın * binip bedev çelgenga * armansız
179. davran sürganga * kırk güncilik Bayrakdan * atı özüp gelgenda *
180. kay Kızılbaş demeymin * kay bir Kalmak deymayman * bahtı kara
181. Barçın men * Han hanunnga aytub bar * özüm sovgan tiyemin. Bol
182. söznü aytdı. Cavşıylar kaytdı Tayşa Hanıng nazarına bardı. Hanga
183. tiyaman deyib aytdı. Karacanın yabargan cavşısı hem bol
184. hem sagan tiyemin deyib aytdı deyib bardı. Han aytdı men alam deyib,
185. Karacan aytdı men alamın. * Yekevləri iriştı * iriškileri
186. kiriştı * Barçın canga talasıb ikisi zıd boldu * sen niytasın
187. sen niytasın deyib * laf leşger köp menan * dübürlegen top menan *
188. yekevü yağı bolub tokuz yoldıng terebigetine karasa ondokuzbin gela Batır

*

189. kızıl çekmen tolu Batır * ak çatır kök çatır * derebüge barub
190. kurulub yatır * meydanda savaş boldu * at bağrınan kanboldu *
191. özengindan sel boldu * yolğanın kara sayları * taşköpür
192. yeni yol boldu * özü özünün kırgın boldu * şol Barçın
193. sebeb boldu * ham inan, ham inanmang. *
194. Aradan dört ay ötganca Kalmaklar özü özünan kırgın boldu.
195. Indi söznü Alpamişdan işiting. Bayçobar atga binip Kalmakka
196. gitgan yarının izinden.
197. Bayborıning bir kulu bar idi. Adını sorsang Kultaydır idi.
198. Toksan kuldıng başı iydi. Yılkıning başında çatır idi. (Alpamiş'ın) Atası
199. menin anası yalgız ölümlle ayrolub kalur men deyib, gelinining (ardından)
200. gitgening aytgan ı yok idi. (Alpamiş) Tilladan eğerdi inina salub köp
201. yıldıning başında yatgan Kultay babasının kaşına geldi. Alpamiş
202. yedi yaşga kelgen song bir nice nasi kolunda şol bir ferzandına niyet
203. koylub aytıb idi. Düldül kulun yedi cana çıkıb idi. Bir ř imal
204. binse, bende bingan iymas idi. Ol Bayçobar aytar idi:
205. ya meni bir er biner ya şimal yel biner. Kaysı bahadur beni binse kuyruğunan
206. tartıb turguzgan kişi biner deyib dedi. şunday Bayçobar at şol
207. söznü könglününg makul kılıb yürür idi. (Alpamiş:) Sonday Kalmakka gitgan

208. gelininin izinen ketaman bana bir at ver dedi. Yahşının fiili benim
209. iniyşiga aytıb aydum balam, köp yılkinı üstünden tokurtub aydayın
210. sen bir taşdıng kaşında yat. Sen nazarında erylğit iykeninde
211. bileyim. Özinga münasıb aytgan kulundu üstab al. Balam sening yahşı
212. ikenliğini bileyim. Balam işindi tanıb uslasang kulundan ayrıláb
213. vereyim. Köp yılkinıng üstünen tokutub aydadı. Yılkı man baba canına feda
214. ayladı. Hama yılkılar Alpamışdın üstüden ötdü. Özününg Baybörü
215. bay atasınıyning köp yılkısinıng içinden hiç bir bedevni gönlü
216. kabul tutmadı. Yılkinın bir kara görünüm songünda bir Bayçobar at
217. göründü. Yelesi kulağının aşkan, dört ayağın ting baskan, kuyruğunda
218. bir koltuk seksevuldung ak buzişgi çalga gelina kahramanıng bir arka
219. kanning bakınıng burçığı Alpamış yatkan, at taştung ostnan yürtüb
220. öte birdi. Alpamış bileğina koçeyin yaydı, saçrab orunudán turdu.
221. Alpamış sultan aynı on dört yaşında atdın kuyruğunan yolbars yaşday
222. pence saldı. Alpamış diygan elif idi. Canıvar Bayçobar nardayın tizin
223. бүkdü. Kancalab kulağın tikdi. Üç mertebe zor saldı. Alpamış yubarmadı.
224. Alpamış alp zorluğun bildirdi. Şunday g i nan bildurdu. Bayçobar
225. atın özününg vadesi var idi. Meni kuyruğumnan tartıb turguzgan
226. er binar deyib idi. Meğer bolsa egam şol deyib tura birdi. Kultay adlı
227. babası yanına geldi. Kutlu bolsun mingan atyning * sen, sen manıng
228. medetin * kutlu bolsun çobar atıng * boynına takgan tumarıng *

229. çabkanda tarkar tumarıydın * her yerlerde gönlünga yarar çırağım, mingen
230. çobaring * (Alpamış) Tilleden eğer saldı, çift ayalın saldı. Polatdan davul
231. töngörüp * artına kalkan büktürüp * karagay neyza büktürüp *
232. astındaki çobarın * öz başı men ting görüb * Kultay atlı
233. babadan. Bindi bedevning beline * sefer kıldı meydanga. Tayşa Kalmak iline *
234. onda munda yol binen * bol zamanda til binan * akça yüzün Şoldurub *
235. gamka gönlün toldurub * Barçın caning yolunda * bingan çobar
236. boldurub * Habardı kimnan işitdiğin. Bayağı Tayşa Han ilen Karacannıyng
237. leşgeri Barçinga talaşib derbende yatar iken, seherding feyiz vaktında yatkan
238. iken, Karacan bir atdıyng debürövü kulağına geldi. Göngülleri eğranıb
239. yerlar sıza birub Karacan seçrab orundan turdu. Tayşaning yiğisində
240. kayt * bizning yiğit kayt, yakarda bin kul keleyatur * yakırda
241. bin kolga tatı turgan er keleyatur * ak savutum kiyeyin * at kuyruğun
242. tüyeyin * kim hem bolsa Karacan adım kurumasa * bir çetinan tiyğlaşab aç
243. boriday tiyayın * it özü ala bolsada, börü görse biriger diygan Karacan,
244. her kim el ellerine kaytdı. Karacan seherden tang atkanca yol yürüdü. Gün
245. kızarıb çıktı. Karacan bol dübürovu görebilmadı. Aldı tuman artı,
246. karangı at kulağın görmaytuğun. Zemstan batur Alpamışdıng arvağı
247. güçedi. Piri zor Karacan Alpamışdı görebilmedi. Astındaki kara
248. tulparı gördü. Bayçobar atın terazisi bülend iken, Bayçobar

249. atdan korkaninan, Batırdıyng susynan korkaninan, yolnung gah buyanına
250. gah oyanına can tangdap şıkıp turgan şekilde cahanda takırnı gördıyng.
251. Kara atnı gördüng * gözler kamaşır yüzingnan * ağayının aynalsun
252. özüngnan * murding hüdaga gözüngnan * ne gördüng kara at ne
253. gördüng * yurtayın dedim tepindin * kaçan yemekte kem ettin *
254. Kamçı urmam kıyın çekindin. Ne gördüng * on dörtde tarlan
255. asbaysın * ömrđan gözüm casbaysın * kamçılısam kadam basmaysın * ne
256. gördüng kara at ne gördüng * beklar kurgan çadırıma * altında
257. yolbars yatarma * kelgenler bizdan Batırmı * ne gördüng kara
258. at ne gördüng * at çomulgan termeken * kelgenler bizdan ermeken *
259. namerding kaygı yermeken * ne gördüng kara at ne gördüng. *
260. Şol vakitlarda Karacan karasa tuman açıldı. Şimal turdu. Karasa yüzü
261. kubaca, gözü alaca, özü bir on dört yaşar tamaşa, bir kahkülü altundan
262. bir kahkülü gümüşden, aynı on dört yaşda Alpamiş gördü. Oy bayzen
263. Baysunlu Özbek * yadugar ya dua koy * alayın canını, dökeyim
264. kanını. Huda yağısın. * Aydın günler sel bolsun * yıldan yılga
265. bol devletim mal bolsun * ömrüm bolub sendey bola görmedim *
266. uğru sunlu kayser şunlu yol bolsun * bülend derler bol Kalmakdın
267. dağını * seisen bilerden bedevning tavını * kaysı elden kanday
268. elga barasın * kim bolarsın, sen kıyallı kut, ya beyli. * Cevab
269. Alpamişdın: Ayl tarkanım bedevning beli * içgenim süsenim Baysunun

270. gölü * özüm adım sorsang manga derler Alpamiş * atam adın
271. sorsan derler Baybörü * köp gün boldu ben çıkanım ilimden *
272. Kongur kaz uçkandı Baysun gölünden * on dört yaşda bedev saylab
273. ben binip * ben gelemen Barçın canning gininden * dedigenda
274. tavdan bedav otgandı * sabır eylagan maksuduna yetgandı * yedi
275. yaşda molla okub yurganda * Barçın canım şol illarge gelgandı *
276. bağ içinde elma iken nar iken * Hak yaratkan dergahında yar mı iken *
277. çiftimdan ayrılğan ben bir munglu ben * şol yarımını görgan
278. bilgen var mi ki? * Karacan kark kark güladi: Sendan baska yekev
279. idi hariydar * açulmakka bol meydanda gül gerek * küydürmekke
280. bizga şunday dil kerak * gelgan yardı bizdan ayırıp almakka *
281. bizlardan ziyadarak belki er gerek * acuvlansam men alarman canıngdı *
282. teringding tögöyün kızıl kanıngdı * kayta birgil kelgan sonlu gelgen
283. yoluna * ala almas kelgen Barçın yarıngdı * kaçsang at
284. salur men sonlu süngüge * tursang tutulursun canım kuluma * ala
285. almas sen gelgen Barçın yarıngdı * kayta bir ay sonlu gelgen
286. yolunga * Batır Alpamişdın dimağı toldu, köp acuvu geldi:
287. İşbu demnan öz demini dem deme * adam görsang senin özüngdan
288. kem deme * bol meydanda tekebbirlik söyleme * şuygabın inandı Kalmak,
289. gam yeme * gözünde alartıb cayamısın * özyüngdü merd, beni
290. namerd demeğen sen * bol meydanda tekebbirler söyleme * şol söz menan

291. bizni korkar deysinbe * perverdigar başga saldı tarlıkdı * Kalmak
292. kılma fiili tarlıknı * acuvlansam men keser men başıngdı * abay
293. siyasat men korkar dedingmi * başlagın Barçına abiruy varlıkda. *
294. Şol vakitler Alpamış aytadı: sen tekbirliğ ülken söyleme alışmak
295. gerekme, atışmak gerekme. Karacan Kalmak turub ne dedi: Atışsam
296. miltık atar ya kılıç keser. Atışgandı savaşgandı koyayın şol sunlu
297. menan alışsam ne eder. Karacan aytadı: atışmak altı atang başına
298. alışmak gerek dedi. Şol vakitlerinde Batır Alpamış tilladın kemerin
299. seçdi. Bayçobar atından düştü. Karacan hem tilladan kemerin seçdi.
300. Batır canından geçdi. Arsdıy ak bileğın seçib yekevi Barçın
301. canıng yolunda canını tasaddık kıldı. İkavi pelvanlikka turdu.
302. Alpamış aytadı: Sen al emelinge dedi. Karacan aytadı: Sen al,
303. emelindi dedi. (Alpamış:) Senin sakalınıng akı bar, ağalığın tağı bar. Sen al
304. emelini dedi. Karacanga nöbet birdi. (Karacan) Yolbarysday pença saldı.
305. Alpamış adlı Sultan: Ya şer-i huda Hazret Ali er murtaza deyib mahkem
306. sığındı. Şol vakitlarında bayağı adını koygan yedi kalender piri tayın
307. boldu. Yedi kamil piri gelib iki ingan esel yaptı. Korgaçınday
308. salmakdı. Kara tağday bardaşık Alpamış Sultan taraf etmedi. Yan
309. basga alıb göradı. Aşırma alıb geledi. Hic közgatabilmedi.
310. Arifding özüme cevizding túbüme Sultan Alpamış tarif etmedi.
311. Karacan Alpamışga nöbet birdi. Üc kez otgan şunung evveli

312. Hudaga yığlab kaldı. (Alpamiş) Yedi kamil pirine yığlab, Karacanıning kemerine kol
313. saldı. Tavlab tavlab kotarıb inine aldı. Mahgemrak kısdı. (Karacanın) Özünan
314. burnuynan kan gitdi. Taşlar vakitda Karacan Kalmak yalınıb yalvarıp
315. bir söz söyleb turubdu: * Yşs bedev öz devrinde çapılır * Batır
316. bolgan ak kalkanı yabilur * sindirding belimi alding
317. canımdı * izlediğin Barçın bolsa tabulur * yalguz idim bir
318. birövge eş boldum * yalgancıda garib gönglüm boşgördüm *
319. hudanı bir bildim resulnu ber hak * beş kana gün sizing manan
320. dost boldum * kanlar olsa, ziya kalır altun tak * men söyleyin
321. agayınlar tinglab bak * bes gene gün sening manan dost boldum *
322. hudanı bir buldum resulnu ber hak * hemeni halk etgen haksın hudayım *
323. asi bendening tokulurmu günahim * bes gana gün sizing manan
324. dost boldum * dinim Muslumandı birdur Hudayım * şol vakitlariynda
325. Alpamiş gönlüne kıyal fayda boldu: Bunu öltürgan manan karayer tolar
326. deysembe. Alla dedi, resul Alla dedi din müslüman boldu, kolunu yıbardı, yedi
327. katlam bolub varıp yıkıldı. Peşimiz mezgili bolganda Karacan özüne gelip
328. Sultan Alpamişga aytadı: Ol korkanımdan dost bolub idüm
329. kaytadin erasına dost boldum. Bana kelime şehadetini öğret. Kelime
330. şhaetini aytıb Isfahan kiliçni ortasına koyub kucaklaşıb dost
331. boldu. Karacan kara atının beline bindi. Alpamiş Bayçobar atının

332. beline bindi. Karacanın havlu haremine geldi. (Karacan) Dostuna hizmet kıldı
333. beş gün tamam aradan ötdü. Altıncı günün yüzü boldu. Bahar geldi.
334. (Karacan:) Bay altı aylık yoldan benim manan dost bolmakka kelib Barçın adlı
335. yarını izleyip gelkendi. Dostum cevab birsang bol gitkenden
336. gitsem, Barçın yarınga yetsam, senning kelgenini bildurub bir sevinçleb
337. gelsem, kalay göresin? (Alpamış:) Acar bolur dostum dedi. Alpamış Kara
338. canıng gönlüne hayal peyda boldu. (Karacan) Gel dostumning Bayçobar
339. atına minib, yakınlab Barçınca tiken ak uyga yakınlab, barıb: *
340. bedevmin tavnın eşkali * turmağın bizdin yaşganıb * bol uyda kişi bar
341. mikan * biz menan haberlaşgalı * kara tavda bardı kış * gözümnden
342. akdı kanlı yaş * ak uyda benda bar bolsang * çıkın meydanga
343. haberlaş. * Sonda Barçın söyleydi: * garib gönglümün kuşu
344. çok * misafir kılman dostum yok * kim bolsang kalma yolungdan *
345. habarlaşırğa kişim yok * gitdi medetim belimen * taydı devletim
346. kolumdan * habarlaşırğa kişim yok * kim bolsang kalma yolungdan. *
347. Cevab Karacan: * Bolmay savaş at kuyruğın öreyin * adın
348. ayal Barçın dilber ne dedin * meydanga sabak göz gönengden Barçın
349. can * Baysun ildan sizga habar vereyim * binib bedeve her meydandan
350. gelgende * Isfahandan sansız Kalmak olganda * özü on dörtde
351. atı Alpamış * sizdi izlep bir yaş oğlan gelganda * boynuna

352. takgan tilla tumarın * savaşda tarkar bingen kumarın * özü on
353. dördünde adı Alpamiş * inanmazsan binib geldüm çobarın * Alpamiş
354. ning Bayçobarning atıyn aytgansun. Barçın can bakıb, aydayın
355. çalkayıb, maydanga yükürüb çıkdı. Astına karasa Bayçobar atını
356. gördü. Üstüna karasa kaynatgan temir renkli, şekli yok, gurbatlı bir din
357. bilmagan kara Kalmaknı gördü. Barçın can görüp vaay derib deyib Bay
358. çobar atnı cıramıtıb gonglu bozuldu. Gözüynan yaşı tizilib: *
359. Boynuma takganım tilladan tumar * men yığladım gece gündüz zar zar *
360. basganıngdan mandayın apan aynalsung * kaplan olub olca bolgan
361. Bayçobar * men yığladım gözde yaşım göl bolub * arttım yapkan
362. kulang saçım gül bolub * közgünanman olca bolgan Bayçobar *
363. kaplan olub kalgan senmin kul bolub * men karasam besten tujan
364. ay idi * sultan aman deyüb gönglüm cay idi * görgeninden
365. aylanayım Bayçobar * men gitganda kisir engen tay iding. *
366. Cuvab Karacan: * kıl yamanlık maksudunga yetme gel * zar yığlayıb
367. bizni sersen etmegel * gözüngden aynalayın Barçın can * kub yığlayıb
368. ayallığını etmegil * tartdıym ayaldan bedevining beline * kulak sal
369. Karacanning diline * namerd mekan deyub, kaldum men gafil * yolbarsday
370. penca saldı belime * Allah dedim at comuldu terlerga * özü yalgız köp
371. yığlaydı pirlarga * namerd mekan deyib kaldum men gafil * burgut deyim tavláb
372. urdu yerlerge * yalgancıda garib gönlüm hoş gördüm * yalgız

373. idim bir ukege eş boldum * Hudanı bir bildim * resulunu ber hak *
374. korkanımdang Alpamiş ilen dost boldum. * Şol vakitlarda (Barçın) koltuğunnan
375. kollab, ordağa Karacan dostun tüşürdü. Uyunda bar taamın birdi.
376. (Karacan:) Barçın can bizni yahşi görsang, Alpamişning dostu deseng, endi
377. dostum yanına kaytar idim. Magan sevinç biyrsang dedi.
378. Barçın saçrab ornıydan turdu, tünike kol saldı, altun
379. düğmeli çekmendi yanına koydu. * Şunda Karacan söyladı: Sening
380. atang Baysarıbay dedi bar idi, anang - atang kayda gitgan dedi.
381. Şunda Barçın zar yığlab aytadı: Han Hanlığın kıldı, fikara fikaralığın
382. kıldı. Bizga Tayşa Han zorluk kıldı. Arı kızındı magan vermeysin
383. deyib, arı Karacanga birmaysın deyib atam anamdı, bu gün üç gün
384. boldu, Tayşa Han uyga saldı. (Karacan:) Bar kelda Barçın Alpamiş dostuma yetsam,
385. atam anam sağmiken dese, menen dost bolgan bolmas. Menen çok hem
386. yahşırak deyib mindi çobarning beline: * Aklım boldu bol maydanda
387. imdi lal * namus armanın közgalıdı Konguratlar * Baysun ildin
388. mal egesi gelganda * men karasam uyun kuydu Tayşa Han * binib
389. bedev her maydandan gelgende * Isfahandan sansız Kalmak ölgende *
390. men karasam uyung kuydu Tayşa Han * Baysun ilden merd Alpamiş
391. gelganda * toksan kirmey bağda gülüm solganda * ecel yetmey
392. sum sumdanım tolganda * bimeze kıldı azayım ferake * altı günler

393. bizlar mihman bolganda * Padişahım işitgil mening zarımı * alışganda
394. aldı tende canımdı * bimeze kılıbdur zalim horaki * her mezigilge
395. yedi tokuz narımı tokuz tüye bir tuğul ceyalmaydı Kalmakka.
396. (Karacan) Dostunung derecesin bülend kotarıb aytıb turganı idi * Kösemen
397. Kaska cellatning başı iydi * (Karacan:) Ey Tayşa Han, her menzilde tokuz nar
398. yeyturgan bolsa ahir zaman boldu. Deseng bolmaymı. Tecel geldi diysang
399. bolmaymı * erteng menin kulağını Alla salganda * gazab kılıb sening
400. başing alganda * sen bilseng öz yolunca olursun * her belay
401. beterni bana kılarınsın * atam anam di sen uyga salgan iken sen deb. *
402. Kösemen Kaska, Haning aklının bölüngenliğini bildi. Çukurub
403. uydaki bendelerga geldi. (Alpamışın) Kayın atası Baysarı Baydı, Kayın anası
404. Altun Saçı uydan çıkarıb, Kösemen Kaska Karacanga verdi.
405. Bayçobar atı Baysarı bay tanıyıp mangıylaynan tavab kılıb saçrab
406. Bayçobardın beline bindi. Kiynine Karacan bindi. Onung kiynine
407. Altunsaç bindi. Atdıng bağı süzöldü. Peri cürisi menan
408. argumak Bayçobar Kalmaklarga göz kıldı * at cumuldu ter boldu *
409. sığındı kamil pirlerge * kara gönlüm cayradı * yetip geldi
410. Baysarı * umut tikken uylarga * atdın belinden tüşüb,
411. Barçınan verdiği sarfaynı alıb Karacan dostu Alpamış dostung
412. kaşına ketmek boldu. * Cevab Barçın: * Aklım boldu bol maydangda imdi

413. lal * men munġlu men bendem deysin Hak cebbar * men munġlunun sizga
414. aytar arzı bar * bir zaman iken gel dostum Karacan * at
415. apkan bülend takırlar * Beklerim kurgan atırlar * az menan kelgen
416. bolama * köp menan kelgen bolama * izleb bir yelgen Batırlar *
417. açılġan baġda ġül menan * nesebin bolsun hür menan * Baysun
418. atlı Kungratdan * bizlerdi izleb kelgende * nice bayrak kul
419. menan * yaratġan Allah taala da * oynasam mıhrim kanama * Batır
420. ankov erler ködek * din bilmagan Kalmakka * ya bolmasa sultanım, yalguz
421. gelgen bolama. * Cevab Karacan: İşbu demni öz demini dem dime *
422. sultanıngdı hiç Batırdan kem dima * bol maydanda katta savaş
423. bolganda * Alpamışdı kırk ming kuldan kem dima. * Cevab Barġın: * Kara
424. nergis ġözüm bar * almaday kızıl yüzüm bar * Batırım gelmesinde
425. burun * din bilmagan Kalmakka * aldab bir aytġan sözüm
426. bar * imdi key aklar saġıma * rahiming kelse nitedi *
427. ġözdan aġgan yaşıma * aradan altı ay ötganda *
428. özümdü koygum keledi * kırk ġünülük yanayın * ol bayrakdıng
429. başına * minüb bedev yılmını * arman devran sürgenüm * özüm
430. şugan tiyemin * kırk ġünculuk bayrakdan * atı özüb gelgende *
431. zerli tonum giyemin * muhtacmin isem giyamin * kay Kızılbas
432. demeymen * kay bir Kalmak demayman * kırk ġünülük bayrakdan *
433. atı özüb gelgenge * bahti kara Barġın men * özüm sugan

434. tiyamin * dostu bolgan Karacan * vade kılgan munġlu men. *
435. Alpamişga aytub bardın Barçın uyuna kaytdı. Karacan Alpamiş
436. dostuna kaytdı. * Dostuna barıb gel Barçınıng sözünü aytdı.
437. (Alpamiş:) Atam kabem saç miken dedi. (Karacan:) Arı dostum saç iken. Sonun haberin
438. işitib, Bayçobar atding yeti gün, yedi tün soynatıp, Tayşa Han
439. kalasına Kalmaklar, at çabdurdu dalağa * yarını saldı kalaga *
440. Barçın candı bayrakka tikadı dep, kıyamat tüşdi arağa. * Hatun
441. menan balaga * örüldü atdıning kuyruğu * ölüm hakdıng buyruğu *
442. kalmayın Kalmak yinaldı * heması Barçından umid kılıb yığlandı. *
443. Kalmakdan dörtyüz tuksan yügürük Tayşa Han tarafından çıkarıb. Alpamişni
444. hem çakırıb, Karacan dostu hem geldi. Sultan Alpamişding özü
445. minib sıgayın dese, ohşarın tapadı. At çapmakka bala tapmadı. Dostu
446. Karacan turub ne dedi: Balanı kaydan tapay. Yok özümüz ak bir sefer, at
447. çapar bala bolayık. Dostu Karacan çobarga mindi. (Alpamiş) Karacannı Allahga
448. tapşırıb, Bayçobardı Karacanga tapşırıb, dörtyüz toksan bedevni
449. divan molla hatga salub. * (Alpamiş:) Seçib edim Baysun kaladan * muradım
450. köp bir yaratgan Allahdan * dost sebebdan Bayçobardı mindirdüm *
451. düşmanlık kılmagil dostum Karacan * çapsa bedev canıng çıkmayma *
452. sonundan at capılmaz kara atding tokuyan * dost sebebdan Bay

453. çobardı mindürdüm * haberdan bol, bari menan yoğunan * acı
454. menan tokunan * yığlay yığlay asdan alaba; urdum * kolumdagi boz
455. tarlanım ka çırdım * dost sebebdan men mindürdüm çobardı *
456. bar Karacan yaratkan hakka tapşırđım * yurtulağa yollab kaldı. *
457. Karacan sultandan fatiha aldı * gülünü bağışladı * mundayın
458. devran kaydadı * Tayşa Handan alub cevab * Batır doğan
459. merd Karacan * dört yüz toksan bedavnı * yolga bir revan eyledi. *
460. At cumuldu terlerga * sığındı kamil pirlerge * Karacan yollar
461. yüzüb baradı * kırk güncülük yollarga * beş gün tamam bolganca *
462. yollar yüredi Karacan * her yerlege bardı * avlakta demin
463. aladı * al uykusun kandırıp * yine mindi çobarga * dört
464. yüz doksan bedevge * on günning yüzü bolganda * gene gelip
465. kaladı * avlakda demin aladı * al uykusun kandırıp *
466. dostunung atını sınadı * günler on beş bolganda * yana yetdi
467. songünan. Ak Bulak digan bulakning başında Kalmaklar gülüşling kılıb,
468. bir söz aytıb tugarnı: * Men yığlad ı m bol meydanda zar zar * köp
469. yığladım bol gönlümde kemlik bar * bir sunni deyib baytak elden
470. ayrılma * söğuklesing ağay inim Karacan * bedev deyüb yağu
471. yal kuyrugun taradı * nadan doğan Karacan * töreye yoldu
472. soraydı * tilinde alsang ilinga kayt Karacan * kalikat kazakınıng
473. kayda yaraydı * ayıl tartdımdan bedevning beline * sende girding

474. din Muhamad dinine * bul bayrakka kulu kutdung yaralmas * atnı çapma
475. Karacan, kaytgil ilinge. *
476. Şol vakitlarda kara, kara Bayçobar atdı * aklı adamdan
477. ziyade etti * nazargerde bekning atı, canıvar Bayçobar at Kalmaklar
478. din gözü ötüb canıvar miltıktan atılıb yıkıldı * Karacan
479. kamşısı saldı * Bayçobar at ornınan turmadı * Karacanning
480. acuvı keldi. Bir koluyla kuyrukdan, bir kolunan kulağdan Karacan
481. (Bayçobarı) alıp gönlümde yıkılıb kalgan arii savlukday görmedi. A, o deb barıb
482. kotarıb dört ayağınan basturub, barıb koydu. Üç mertebe kotarıb
483. koydu onun sonunda, aldı koluna seksavulnung çıkarıb atına urdı.
484. Her yağına katdı. Urma dey b canıvar çingir çingir kişnadı. İşin
485. urub kişnedi * tende canım kıynaldı * Batır toğan Karacan *
486. çobarı aldına salıb aydadı * gün tün yol yürüdü * beş
487. gün aradan ötdü * gün yiğirmi bolganda * Kök Derbend adlı derbendga *
488. at kaytarar yerge yetdi * akça yüzün soldurdu * gamga gönlün
489. toldurdu * yirmi günlük yolga baramay * Kalmakding mingan
490. atları * kaytbay turubdur derbend * kıyasın salıb boldurdu *
491. derbendga tüşe kaldı * Kalmaklar kengeş kıladı * Karacanning hem
492. gönlüne kıyal peyda boldu: * Bir gün Bayçobar atka dem birsam *
493. beş kuğuş yem birsam * durbasını alıb Bayçobar atding aldına
494. baradı. Bayçobar atding aldına barsa durbadan yarık birub

495. ürkedü * arangnan yürsanan baska nersini görmagan * durbanı kayda
496. görübdü * tofcar manglaynan kasıb kulağınan basıb durbanı *
497. Bayçobarga zordan iydi * birgan yemi yemez idi * hiç
498. kadirin bilmeydi * özdan akga saçıp baradı. Onda Kalmaklar
499. gülüşling kılıb: zadıngı sikeyim, sennining atı erken barar
500. bayrakdan deyib, Kalmaklar gülüşlüng kılıb söyleşdi. Her kim koş
501. koşuna kaytdı. Tayşa Han yiberib aytdı. Padişahlıktan bir törenin özü,
502. at peşin kimning atı ölür iken, kimining atı gelir iken, dört yüz toksan
503. Kalmakding halinan haberdar bol deb.
504. Şol At Peşin töre aytadı: Dört yüz doksan bedevni bir derbendden
505. aldumızdan otgarıb gördük. Tayşa Hanning tarlan atınan başka,
506. Karacanning kara atınan başka, hemasını gördük. Heması öküz
507. iken Karacanning mingan dostunun çobar atını bir nice bedev
508. dedi. Bir nice yabai dedi. Şunu barıb görsek iken. Tokuz Kalmaknı yoldaş
509. kılıb yakınlab kaşına geldi. Karacanning gelib karasa, Alpamış menan
510. dost bolganı beri, hudanı bir bilgeni, resulunu ber hak bilgeni, Karacan
511. bir rekat namazın kaza taslağan yok iken, At Peşin gelgen vakitde peşin
512. namazın okub turgan iken, arka tarafında baylanıb turgan Bay
513. çobar atding tura kaşına bardı. Ömür oyna kol salıb gördü.
514. Tenisini uçuncu gördü. Köp peşin etgen Bayçobar atding karışın
515. suyam kanatını gördü. Çıkıp kaytıb turganını gördü. Atpeşin Töre

516. Bayçobar atdan korktu. Kayta birdi. Alamanning içine bardı.
517. Dört yüz toksan Kalmakding hemesini çakırub aldı. Sözdı kimden
518. işiting. At Peşin Töreden: * İşiting, ayıl tartdumdan bedevning beline *
519. sefer kıldık Din Muhammed yoluna * oylanaman Barçın kayda sizlerge * atdı
520. çapbay kaytgın Kalmak ilinga * at çapkan men kaya meydan tuzlarga *
521. kiygen savutlarınğ gelmes tizlarga * abruy barda ilge kaytgan
522. yahşırak * keyinin barargıla turgan gözlarga * cemalda takir Bay
523. çobar at barlıkda * oylanaman Barçın kayda sizlerge * cemel iken
524. Karacan * Bayçobar atdı tablabtı * onan hem usta Alpamış *
525. kan azatdı bablatdı * kırılmasa kanatı, sökölmeşe tuyağı * cemalda
526. takir Bayçobar * yirmi günlük yollardı * yedi günde çaklabdı. *
527. Şol vakitlarda Karacanıng yalguz oğlu Dost Muhammed At Peşin Törege
528. aytadı: * I;bu demnen öz demini dem deme * men barlıkda Han atamdan
529. gam yeme * atamning yedi günl]k alp uykusu bardur. Yedi gün ayru bolduk
530. deb, boldurgan at demin alsin. Yar ura koyun dedi. Ondan song Karacan
531. atam yedi günl]k alp uykusuna girer, ondan song Bayçobar atni öltürüb
532. kiteyik, ya ki atamning kol ayağın bağlab giteying. Kalmaklar şunday
533. deb yarsaldı * şunda Batır ankov er ködek atın tuşavlab yiberüp
534. köpşuttu gibi başına koyub, Karacan sapatın kulağına tutıb yatdı. Yatkannan
535. yasterek ağaç katdı. Başlığı Dostmuhammed, Karacan oğlu, atasınıng

üstüne

536. yetdi. Gılsa uklab kalganlığın bildi. Dört yüz doksan Kalmakdı

537. çakırub alıp geldi. Karacanday atasının iki kolun arkasına

538. kavuşturub buruşturub ohşatıp bağladı. Dört yüz doksan Kalmak menan

539. Bayçobar atding kaşına bardı. Kim aldı cilavdan kim aldı özengindan, Bayçobar

540. atdı meydanda kotarıb urdu. Koldan alub gelib seksavuldıng çağayın.

541. Bayçobar atding dört tuyağına dört kol mih'i inkay inkay, kurs

542. kurs etküzüp gül mıhladı. Kadab yüberib kakdı. Kalmaklar

543. lavlab atını mindi. Hoş vakt hürrem boldu. Hemması katar turub, At

544. Peşin Töreden cuvab alub, yolga revana boldu. Şol gitgatnnan gitdi

545. Aradan üç gün ötdü. (Karacanın) Gönlü karar tapmadı. Avkıda bolub yatgan

546. Karacan cavlığıb uyandı. Başını kotarıb karasa görgening

547. aclin aldı. Meydanda yalguz uyuklab kalubdu. Kalmaklardıng gitganına

548. üç gün bolubdu. Atlarıdıng tezeği kuyub kalıbdı. Çavlikgan

549. albarsa, orınan turay ı b deyib omtulsa, koçkorda yel süzüb boynu

550. astına tüşüb yığlay birdi. Kolunung bağlananını bildi. Kısmında kalganın bildi.

551. Emekleye emekleye Batır yaynan turdu. Karasa Bayçobar at yok bir

552. süyrenge göründü. Izine tüşüb, barsa bir nice okman bir nice korkordan

553. soğan Bayçobarnı salkasın Kalmaklar taşlagan idi. Bayçobar

554. atding dört tuyağı görünür görünbas bolub turgan iken,

555. imdi atını alayım dese, kolu bağlı şu yerde Karacan bir söz dedi: *
556. Sargaib dostumun tanglab bir atdı * at özdürüb tarkatmadım kayratdı *
557. dört ayakka dört kol mihı kakdırıb * aslım kul bolgan song
558. negizige tartdım * özüm olsam ziya kalur narday gos * dostga hizmet
559. etsem tayardur biheşt * dört ayakka dört kol mihı kakdurub * müslüman
560. men bolsam * kılaman mundan iş * baharda açılğan bağdıng gülleri *
561. vay dostumun Baysun Kungrat illeri * dört ayakka dört kol
562. mihdı kakdurub * kayda gitding sultanımning pirleri * dan bedevnin
563. manatdan saldım terliğin * zaye ötürgenmin ömrüm şerligin * dört
564. ayakka dört kol mihı kakdurub * sözü yalğan kulnung kalsın
565. söyegi * adımning gönlünde köp bolar kata * belki meded bolur bir
566. bugan buta * dört ayakka dört kol mihı kakdurub * Çobardıng
567. pirisin Yılıkcı Ata * şol vakitlarda kulak salıb dinlese * ağalar bir
568. fesil kılayin nalış * bilgen kulga kıyamatning yolu alış * kulak salıb
569. dört tarafga dinlese * Allah diygan gaibdan çıktı bir davuş *
570. anlay anlay karasa * adem diygan gümrah bende * kalenderler kiyer
571. yende * hu diyen Allahga bende * başında bar kulahları, tayin boldu
572. hızır zinde * Karacanning yanına geldi * Karacan Tangrı selamın berdi *
573. selamın aleikum aldı * yedi kamil pir Karacan kulun seğti *
574. kuyup turgan Karacan * (Pirler) okmanda yatkan Çobarga yolbarsday
575. pençe saldı * Çobardı sürüb aladı * dört ayakda dört

576. gül mih * Batır ankov yer gödek * yadınan çıkıb bardı *
577. yedi kamil pirlari * evliya enbiyaya tapşırıp aytadı: * Aynalayın
578. andazım * manglayımda kunduzum * tepemdeki yıldızım * görüşgence
579. gün yahşı * Karacan adlı can kuzum * yurtkanda yolung bolsun
580. deyib * hızır yoldaşing bolsung deyib, yurtding başı yolbars ı m *
581. karavul başı kaplanım * kaplanım aman bol dedi. * Il ağası
582. sultanım, can balam aman bol dedi. * Mingan bedevnin yelsun
583. deyib * armansız devran sürsun deyib * kismette kalgan Bayçobar *
584. Bayrakdan üzüb gelsin deyib * Barçın can adlı can balam *
585. sultanga çift bolsun deyib * çift yaratgan pir-u bar * Barçın can
586. menan sultanga * özü abruy versin deyib
587. çihilten pirlari fatiha birub bol munda kaldı. Ol onda
588. gitti * Batır kamşı saldı * göz onangınan aynalayın Bayçobar
589. meydanda kuyub yanadı * dört ayakda dört kol mih *
590. gözgünangdan Bayçobar * canun alub baradı * ağzın arayıkday
591. açadı * ömürovdan köpük saçdı * at deryaday taşdı * Kara
592. can kamşı basdı * tuyağı kızdı Çobarıng * tököp soktu basadı *
593. bir gün tamam yol yurüdü * al namazı şam bolganda * kamşıga çabsın koşadı *
594. karakuftan bolganda * gözgünangdan hem dam Çobar * doğru yolunu turalab, *
595. Karacan adlı Batırını * conu kızdı Çobarıng * kıyamıdan dalada *

596. donkub alub kaçadı * oyuka gelse omkonleb * yılga gelse
597. il manglab * iki gözü til mangılab * ömrürağın görsang
598. eşikdey * boynu idi beşikdey * kahkülü bolgan ipekdey * kahkülü
599. suluğbay Bayçobar * bazardagi makmalday * çekili suluğ canıvar *
600. uyga tikken ordaday * savurusu suluğ canıvar * mollakiygan
601. kılmaday * kulağı suluğ canıvar * Rustan gelgan leğenday *
602. tuyağı sulug canıvar * çaltıragan koyonday * azuvluğu yekeli *
603. altı kulaç saylardan * yıldırımдың vaktınday * silik etmesden
604. ötade * üç günün yüzü bolganda * bayağı gitkan Kalmakka *
605. aynı seher bolganda * lala vaşkan Kalmakka * ilahim verıp muradın *
606. Karacan kovub yetedi * çapmağın bilmey ayrad * yarkanatta
607. kayrıldı * bendi kılğan Çobardan * bamdatvakti bolganda * kovalaşıp
608. Kalmak ayrıldı * dört gün yüzü bolganda * aynı şaşga bolganda *
609. karsaldına karasa * Tayşa Hannın tarlan at * yayılıbdı koş
610. kanat * at Çobar yetgende murat * peşin mezgil bolganda *
611. savrudaki şamalday * tarlan atıng iziynin * kovalayıp yetti
612. Çobar at. Ota birub Bayçobar * çokluktan aviz saladı *
613. enkide bar tarlan at * tarlan at kaldı kayrılib * munanda
614. otup baradı * günü menan yürüdü, * tünü menan yürüdü * beş
615. günnüng yüzü bolganda * Karadağın bayırında * Dostmuhammed adlı
616. yalgızı * astında bardur kara atı * Karacan atii Batırдың *

617. taleb algan ferzendi * bulcan bulcan göz usunda göründü: * Gevherim
618. sin sen, sen menning karağım * sen bolmasang kim bolur halden sorağım *
619. Han atangdan aylansun * yalguzum sultan * bu zaman anlağın
620. yalgız çırağım * yığlasam Allahga yetgeymu dadim * senler ölseng, kır
621. kılmaymu kanatım * kıyametlik dostumnung atı kalmasun ata desen *
622. atnı tartgil ferzendim * çabkuç bedeve öz devrinde çabulur * Batır
623. yiğit ak savutun camulur * atnı tartgil, at kaldı deyib gam yeme *
624. Barçındayın elden dilber tapılır * bolmay savaç at kuyruğun öreyin *
625. canım oğlum akılsız siz nideyim * Barçındayın ilden dilber tabolur
626. öz ilinden suluğ savlab birayın * (Dostmuhammed:) Canım ata sözüne kulak
627. salmayım * bol yollarda men tilingday almayın * atı özgen bek
628. yiğitge yol yahşı * Barçınnan başkanı almayın. * Karacannıng acuvu
629. geldi * Bayçobarga kamşı urdu * oğlu da kamçı saldı. Bolda
630. kamçı saldı * iki bedev yarışdı * Batırlar kıldı nalışdı *
631. tuyakdan çıkğan kara taş * çakmakdayın çakıldı * kumlardan
632. kuğdanlar aşıldı * cemalda takir kara at * sıraç yoldu birmadi *
633. köp hafadı Karacan * köp tıkıldı Karacan * üstüne giygen
634. ak savut * tenine sıymay kirmedi * Batır kolun sermedi * Allah
635. ebru birmadi * aradan ötdü uc saat * cemalda takir kara
636. at * henüz yoldu birmadi * oldum oldum diyganda * göz günengen

637. Bayçobar * zinekike başın tikib * canıvar emiranib yetib baradı *
638. dusmanlık kılğan oğlunun: * dört tur deyganda turmading * meni ata
639. dimading * Dost Muhammad adlı oğlunun * bir kolun taş (osha) tübedan
640. saladı * bir kolun bel bağılaydan aladı * tileb alğan ferzendden *
641. değırmenlik taşlarga * yalguzıng tavlav uradı * Dostmuhammet oğlun
642. öltürüb * ak kılıçnı aladı * kanatlı kara tulparning * kellesin
643. kesip aladı * dostu bolsa şunday bolsun * ey Beyler, hem oğlunu
644. hem atını öltürüb * Batır doğan Karacan * dostluknu becaı kılırub *
645. bözlab gidip baradı * yeti günün yüzü boldu. İmdi haberni
646. kimden işitting. Tayşa Han Kalmakdan işiting. Dürmüncilar dür
647. minga karab, köp yollarda keleyatkanlarını görüb, Tayşa Hannan
648. bir dürmünci, Karacannan hem bir dürmünci dürmünge karab, geleyatkan
649. atnı angladı. Tayşa Hanga derek birüb dürmüncü ne dedi: *
650. Asılıbdur Hanning devleti * kurudu kurumsak mihneti * Barçın can
651. boldu Hanın, aha tarlan at göründü dedi. Karacanning
652. yoluna karagan dürmüncü: * Boynuna takkan tilla tumarı, savaşda
653. tarkaydı, atnı mingan kumarı * bularga, bolmaska söyley birmeyzler *
654. bol keleyatgan senning Özbeg Çobarı. * Şol gapnı işitib, uydey
655. bolğan ak tübaning üstüne çıkıb, Batır Alpamysh karasa, geleyatgan
656. Bayçobar gördü: * Moynuna takkanım tilladan tumar * seni
657. çabkanlardan tarkaldı kumar * özün cavub özününg abru almasang *

658. göz günengnen aynalayın Bayçobar * kökerub görüngen tavda lalem
659. yok * göz körüngen yüz ming tuman bahan yok * özüng çağab
660. özüng abruy almasang * at kotarıb Allah der ki ağam yok *
661. baharda açgan bağda gülüm yok * özüng çapkan özüng abruy almasang *
662. at kotarıb Allah derki inim aynım yok * ilimden ayrılganman bir sayıl men *
663. dovum çilten koltuklasang deyin men * at köter armanda koşda
664. bolmadı * göz gönengden aynalayın yayılğan * Konguratding ordasını
665. yayılğan iken * Alpamişnın turgan yeri belgi vade etgen Kakbalı
666. Karataş idi. Tayşa Han vezirleri ilen kengeşib, Şol taşdan
667. kimning atı burun ota, Barçın kız şunung bolsun deb idi.
668. Alpamiş oşa turar idi. Alpamişdan bir mertebe aynalıb, canıvar
669. Bayçobar miltıkday umtulub yıkıldı. Alpamiş sultan karab tursa, ayağı
670. keledey bolub şişib gidibdi. Alpamiş kılıçga kol saldı. Kılıç koluna
671. söğürüb alub Karacanga tüfleb şu yerde Alpamiş bir söz dedi: * Müslüman
672. bendega yoktur ziyanım * atdı görüb gitdi akıl kiyalım * dört ayakda
673. dört gül mihnı kakdurub * merd Karacan kana megan dostlugung *
674. kellenigen keseyin, geltür imanin. * At kadirin hiç bilmagan yaşlığım * altun
675. kase koyub içgan maslığım * kelleni keseyim, geltür imanin * din
676. bilmagan, kana magan dostluğun * atnı salıb bir yakka çıkarayın tozungdu *
677. gazab menan sarartayım yüzünü * dört ayakka dört gül mihı

678. kakdurub * sen men deyüb isendirgen özümnü. * Cevab Karacan:
679. Bol gitgenden gitgenmen * meydanda tekbir etgenmen * günler
680. on beş bolganda * Ak Bulakka yetgenmen * din bilmeğen köp Kalmak *
681. gülüslük kıldı bizlerge * göz günengnen Bayçobar * miltıktan atılıb
682. yıkıldı * aldına salıb aydadım * mende canım kiynadım gün yirmi
683. bolganda * bayrak yayga barganmız * Kalmaklar bizdi aldadı *
684. yedi gün erüğ bolduk deyib * Batır enkov, er ködek *
685. inandım sözüga makul deyib * tekbir etgan Karacan * göz uykuga
686. barganda * iki kolum bağlapdı * uyanbayda Karacan * göz gönangnan
687. Çobarga * dört gül mihnı sablattı * beyde kılıb taşlab çobardı *
688. öz hudana yığlab * din bilmagan Kalmaklar * yolga revan aylabdı *
689. uykum kanıb meydanda * seçrab tursan urnımdan * kismette kalganım
690. bildim * Çobarning yatkanun bildim * zar yığlab bardum kaşıma *
691. etek, yenim hol boldu * gözümnan akkan yaşıma * maydanda olub
692. kalganda * hakda yalguz men yalguz * kim keledi kaşıma * biribar rahim
693. etti * gözümdan akgan yaşıma * men yığladım Allahga * yedi kamil
694. piriniz * Allah deyib geldi kaşıma * yığlay birma balam deyib * tayin
695. bolubdu babang deyib * yedi kamil piriniz * iki kolum boşatdı *
696. şükur eyledim Allahga * okmanda yatgan Çobarga * yolbarsday
697. pençe salgan man * okmandın şügürüb alganman * Bayçobarga
698. mindurub * yedi kamil pirlering * karavul başı kaplanım * kaplanım

699. yolung bolsun deyib * yurt, el başı yolbarsım * yolbarsım yolung
700. bolsun deyib * Barçın can adlı can balam * Alpamışnı bulsun
701. deyib * astingda mingen Bayçobar * bizdan emes Allahdan *
702. bayrakdan özüb barsın deyib * yedi piriniz * nefesler
703. kılıb kalganda * aradan doksan gün ötganda * Tayşadan gitgen
704. tarlandıng * kovub yetdüm songünan * ota berüb Bayçobar *
705. şu kulaktan ağız salganda * tarlan at kaldı mayrulub * yalgız
706. oğlum Dost Muhammed kavlab yetdüm eningen * tur diyganda turmadı *
707. ata deyib tiline almadı * köp yalvardım ogluma, aytganımdı
708. kılmadı * ölen oğlum öltürdüm * songra kara atım öltürdüm *
709. zerli ton giydim kıyavsız * kavlum yalgız buyumsuz * ak uyumning
710. arslanı * böz koyumnung bostanı * yalgız oğlan öltürdüm *
711. yalgancıda men bir bahtı karaman * men ayrıldım Dost Muhammed
712. balamdan * şükür eyledim din Muhammed dinine * yalgancıdan Allah deyib
713. ötüb baraman. * Ol sözüne Alpamış dostu yığlab, Karacan dostu
714. hem yığlab. Cevab gül Barçındı: * Sultanımning Batırımning atı gelgan
715. ohşaydı barıb bir göz aydayın * bir kutlu bolsun aytıb kaytayım. *
716. Öz malin kaya salıb * görenlerin kolundan alub * iki beti
717. günden * kaşını kakıb * labını tişleb * bir kolunu
718. kavuşturub * yangagina çıkgan memesinin üstüne taşlab Barçın can
719. bir söz dedi: * Akça yüzüng sarartıb * atıng gelmes deyib

720. mungayding * öz deme bayrakdan Çobarding * at geldi Batır,
721. göz aydın * moynuna takgan tumaring * çabkanda tarkar kumaring *
722. geldi mi bayrakdan Çobaring * at geldi Batır, göz
723. aydın * at çumulgan teringiz * savaşda kollar veringiz *
724. sendin aynalsın yüreğiniz * at geldi Batır, göz aydın. * Cevab
725. Alpamiş: * At çumulgan kara terge * nefes vermegen çapkan yerge *
726. kutlu bolsa, birga bolsun * kaytaber Barçın uyunga * Kalmaklarınğ
727. yüzu solsun * kılıcımnan kırgın bolsun * kutlu bolsa birga bolsun *
728. kaytaber Barçın uyunga * çeşmenden sular içmesin * ayrılık
729. cebri yetmesin * namahrem gözü düşmesin * kayta bir Barçın
730. uyunga * şol vakitlarda Barçınınğ cevabı: * Atıng geldi deyib
731. kivanıb turgansındur * atıng ölür bolubdu * Kalmakdın elinde
732. süyegüng * kavşab kalar bolubdu * at gelib ciydin eşindi *
733. men barayın ordaga * kıyın canınmdan yiber sultanım * Karacan diygan
734. dostundu * ol ciberdi keyinnan * Karacan diyen dostunu. *
735. Barçın can uyga baradı * koluna onlar aladı * dört kuzunun
736. kuyruğun * Karacan atı dostunung * arkasına saladı *
737. Gül Barçın adlı dilberi * ön koluga kazan aladı * Bayçobar
738. yatkan dalağā * Karacan menan koşulub * yükürüb gidib
739. baradı * Bayçobar atlı bedevnin * dört ayaktaki gül mıhların *
740. ambur menan tapanlab * tapanlab süğürüb aladı * dört ayakdaki

741. haram kanın * kartik menan sorub aladı * ziyan zer zebirlar
742. koymaydı * dört kuzunun kuyrukların * kazanga salub
743. kuydurup * aşlıka orab taşladı * bayrakdan gelgan Çobara *
744. on beş gün Barçın savuttu * on beş gün Karacan savuttu *
745. on gün Alpamış savuttu * bayrakdan gelgen Çobardı *
746. kırk akşam kırk gün gezdirdi * Barçınnan Kalmakdı bezdirdi *
747. atning tuyağın tüzdüdü * minib bedevin yelgende * bayrakdan
748. atı gelgenda * kırk akşam kırk gündüz gezdirib * gözgüngnan
749. Bayçobar donen koynu görganda * Barçın menan koşulup *
750. Karacan menan üçüyü * uyga bir kelgendi * Kalmakdın ilinde
751. Barçınıng * ak nikahın salamaşğın kıldı * kıldı işretti *
752. kız menan yiğit yakınlaşsa * kim bilmaydı bol adetdi * yekevi kıldı
753. sohbeti * sargayıb tanglar atdı * taze kıldı taharatdı *
754. okudu namaz bamdatdı * imdi Barçın menan kengeşip * elga kaytıning
755. gamin etdi. * İmdi cevap Tayşa Handa ki, vezir azamları
756. aytadı: Taksir Han'ım (Alpamış) atı özüb geldi deyib, Barçını
757. alib giteberirmi. Kıyamatımız ahir, can da ağızdan çıkadı,
758. laf da hem ağızdan çıkadı. Aytgan sözüümüz kılğan vademiz seninge
759. yalğan söylesek, vezir azamlar ol kanday boldu. Olay kılmayık.
760. Padişahım kurumsakka Barçındı berüb birmayın. Nazar ı nızga çağırtın.
761. Kiyinde dostunuz, toksan pehlivanınız bar, at çapkanıng göresin

762. diygan hem bayrağı boladı. Pehlivanlar menan güreş, pehlivanları yıksan,
763. zorluğunu bilsem, şunda birrmen Barçındı de. Taksir. Çakırıb
764. aytmak sizden, buyağını makullatmak bizden. Alkıssa, adam yıbarıb Alpamışnı
765. çakrub aldı. (Alpamış) Tayşa Hanning nazarına geldi. Tayşa Hanning grganı şı
766. idi. Tayşa Han yüzüne karasa, özü on dört yaşar oğlan; oğlan
767. diyganım yalğan, behiştan çıkğan glman, kahkülü turub koyubdu. Kayzer zinde
768. babası, drr lal mercan, Tayşa Hanning aklı lal boldu. Kırđingar aklını
769. karasa, Alpamışga temaşa kılıb gçelerden ve duvarlardan üstüne çıktı.
770. Kız tuğan ey ferzendim, altı aylık yoldan, Barçın yaringding izlep
771. gelding. Kp yollarga at çapding, ating zb bayrakdan geldi.
772. Allah taalang yarı birdi. Barçın can sizin boldu. Hemma el Barçinga
773. taleb kılıb, yedi yurtdan pehlivan kalmay ve yıldam atlı kalmay gelğan iken,
774. ya atım zb geldi deyib, ilinge kayta beresenbe. Ya pehlivanlar menin
775. tutyşasındı * Alpamış gnlndan aytadı: Hak da yalgız, men da yalgız, bol
776. ellerde hudadan başka, Karacandan başka kimim bar. Kıl merdligga belim
777. boğayım. Kalmaklar namerdlik kıldı deyib, ey taksir, Han da oturuk aytama.
778. Han yarlığı kaytarma. Taksir tutayın dedi. znng pehlivanlarından,
779. padişah bir pehlivanını çakırıb ortağa pehlivanlığa çıkardı.
780. Ortağa pehlivanlığa düştü. Alpamış hazreti Ali şahmerdanga yığlab,

781. padişahının pehlivanı bir zor urub, kotarıb Tayşa Hanning
782. aldunda pehlivanın yıktı. Yalğan pehlivan turmay. Yarım saat ötgence,
783. padişahning dokuz pehlivanını yıktı. İmdi çıkmakka pehlivan bolmadı. Kiynine
784. karasa, Alpamiş Bayçobar atı alamanın bir cetinde turur idi. Kalmak
785. larding hiyali bolğan iken, Alpamişding atını ya bayrağını alayık
786. özün öltüreyik diyğan iken, Bayçobar atı aldınan barganın basadı.
787. Kaptaldan barganın tepedi. Gügöldeşgen köp Kalmakdı yakınlatmay turar idi.
788. Alpamiş sultan munı gördü. Çıkmakka pehlivan bolmadı. Atına yürüş
789. kıldı. * Batır mindi Çobar atka * zeynin koydu Kalmakka * leşger
790. yaman kursagan * anglab Batır karasa * din bilmeyen köp Kalmak *
791. yübermesge osagan * Batırdıng pes kılığı tutdu * kılıçning baldağınan
792. tutub oyalanıp * gah çıkarıp, gah kaytarıb * uval bahakun özünan
793. bolsun deyib turar idi. Bayağı padişahning veziri Kösemen Kaska,
794. padişahdan bi-cevab, Alpamiş Batırğa miltık atdı. Düşman bolğanlığını
795. bilib, günü bitmagan Batırının miltık oku değmedi * kılıcını sükürüb
796. aladı * sansız turgan Kalmaklar * Çobarga kamçı saladı * aralasa
797. kaladı * üst üstüne kılıç saladı * köp Kalmakning başın aldı *
798. doğru gelgen Kalmakdın * kak manglaydan çapadı * kaptaldan gelgan
799. Kalmakdın * kellesi alıb baradı * aradan bir saat ötganca *
800. köp savaşlar boladı * çapkanda kılıç tab aldı * ayralıg dağı

801. yamandı * Hanı menen Hanzade * beği menen beyzade * Şol vakitda
802. Kalmaklar * olgan kalaga kaçıb barıb kamalgan * Şol vakitda
803. Alpamiş sultan köp Kalmakdı öldürüb * Barçincanning uyuna *
804. Karacan manan koşulub * Şol vakitde kaytıb baradı.
805. Haberdi kimden işitdin. Tayşa Handan işit: Bul uruş kimnen boldu?
806. Veziri azamlar aytadı: Alpamişdan. Tayşa Han aytadı: Bol uruş
807. senlerden boldu, Kösemenden boldu. Kösemeni çakırtıb, Tayşa Han:
808. uruşnu başlagan sen, senden boldu deyib, Kösemen Kaskayı öltürdü.
809. Alpamiş Batır Barçın yarına atın bayrakdan özdürüb, pehlivanların
810. yıkıp, Tayşa Kalmakding iline ecellisini öldürüb, ecelsizini böldürüb
811. doksan kara narı manan * nar üstünde tür manan * ak gem i nin
812. içinde * Barçın adlı yarınnan * Alpamiş Batır atası Baysarı Bay
813. manan * Koş Allah yar aytuşub * anası Altun Saç manan * yığlaşıb
814. Karacan dostu manan koşlaşı * iline sefer eyledi * akça yüzün
815. soldurdu * mingan narları boldurdu * altı ayçılık, kırk güncelik
816. yol yordu * yığlab kalgan ata anası Cildali Baysun Kungrat iline
817. aman esen geldi. Ata anası manan yığlaşıb, ağayın karındaşları hemması
818. yığlaşıb gelib, katta bayram toy kılıb * alamandı giydirip * at
819. çapdurdu dalağa * yarın saldı kalağa * Barçın cannı alub gelib
820. deyib * hamması teslim kaldı * Alpamiş adlı şol vakitda * nazar gerde
821. balağa * altun kabak attırdı * yıldam atnı çaptırdı * pehlivan

822. yiğit tutdurdu * otuz gün oyun * kırk gün toyun kıldı *

823. Hudani bir bildi * resulunu ber hak bildi * bol kılğan işlerine Őükran

824. kılıb, murad maksuduna yetdi * hama muradına yetdi ve Allah alem biz sevab

825a. alma baŐlı yeŐil suna

825b. odoknung külünde yahşı

826a. denden sablı cevher bıçak

826b. beklerdin belinde yahşı

827a. her kim ilinde yahşı

827b. yegan hem yerinde yahşı

828a. Alpamışdı yazdurubdu

828b. Ciyamuradın dilinde yahşı

829a. yarga bolsang bes gün aŐık

829b. bi sakal vaktinga yahşı

830a. Őuncanı yahşı dedi

830b. sazga geltrd bol bahŐı

831a. padişahning hizmeti Huda hizmeti

831b. padiŐaha hizmet etganım yahşı

832a. bol gaplarını aytıb turgan

832b. Bekmuhammed oğlu Ciyamurad BahŐı.